

ÉRDI IRKA ZSEBKÖNYVEK

HARAG - BŰN - ELENGEDÉS

Érd, 2015

ÉRDI IRKA ZSEBKÖNYVEK

Sorozatszerkesztő:
Habos László

Borítókép:
Vincze Jutka: Elengedés

Kiadja a POLY-ART ALAPÍTVÁNY

ELŐSZÓ

a **Harag – bűn – elengedés** című országos pályázat gyűjteményes kötetéhez, 2014.

Mindenki volt már dühös valamilyen szinten, valamilyen bűne pedig mindenkinek van. Nem is következik egy-másból a három, és nincsen feltétlenül feloldás, megbocsátás se.

Vagy mindig mindent meg kellene bocsátanunk? Vannak-e olyan súlyos bűnök, amikor még a halál se oldja fel az elkövetőt?

Bocsássunk meg, mert a harag, a bosszú érzése tönkre tesz? Hát az áldozatok igazságát ki járja ki, ki ad elégtételt? Az elengedés se mindig azonos a megbocsátással. A megbocsátás pedig nem a felejtéssel.

Jó lenne azt hinni, hogy a gonoszról messziről süt a rosszindulat, a rémség, a bűn.

Nem így van: a bűnös is lehet áldozat és fordítva.

Hol a határ? Hány énünk van?

Ha könnyen lehetne azonosítani a jót és a rosszat, világosabb lenne minden.

A hiba is csak egy adott közegben az, más szempontból nem. Nézőpont kérdése lenne (hagyomány, a különböző népek kulturális szokásrendszere) mit tekintünk morális értéknek?

Azt mondják, nincs jó vagy rossz, csak az, hogy mi mit tekintünk, érzünk annak. (Nem is biztos, hogy minden hibát ki kell javítanunk – ha szeretünk valakit, a hibáival együtt fogadjuk el.)

A hiba és a bűn között elég keskeny is válhat a sáv, és valami összetett, zűrzavaros helyzetbe sodródik az ember.

Elég gonosz fricska az, amikor a bűn politikai tartalmat kap: az egyik rendszerben erény lehet az, ami egy normális erkölcsi felfogásban bűn.

Mitől függ a bűnbeesés?

Ha igazságtalanság ér bennünket, jogosnak érezzük, hogy megtoroljuk. Várunk-e a törvény adta keretekre? Mi lesz, ha nincs törvényes eszköz? (Ne felejtsük el: az önbíráskodásnak sose volt helye a civilizált társadalmakban!)

Játékszerei vagyunk-e a környezetnek, döntésképtelenek vagyunk-e, vagy csak halogatjuk a megfelelő lépést addig, amíg már kényszerpályára kerül a helyzet, és elsodor minket a szél.

Boldog-e a gonosz, hogy tobzódhat önfeledten?

Mindenkinek van valami titka, sötét, démoni bűne, amit rejteget?

Csak addig övezi megbecsülés, amíg ki nem derül? És aztán? Ő változott volna meg vagy a róla alkotott kép?

Benne csalódtunk vagy magunkban, hogy mást hittünk róla, mint amilyen valójában volt?

Csernus Imre azt tartja, hogy „mindig az aktuális megmérettetés mutatja meg, hogy ember vagyok-e vagy gilisza”.

Az írások ezeket a témákat járták körbe – érdekesen, lebilincselően, olvasmányosan kifejtve, érzékeltetve a lelki vívódást, a büntudatot egy-egy metafora, szimbólum, szintesztézia segítségével, a tájleírás párhuzamával vagy éppen ellentétével gondolkodtatva el.

Hiszem, hogy önmagunk belső mércéje mindig tudja, jó úton járunk-e.

Daróci Lajosné
az Irodalomkedvelők klubjának vezetője

A pályázat díjátadó ünnepségén az Érdi IRKA irodalmi és kulturális folyóiratban bemutatkozó képzőművészek saját alkotásaikkal jutalmazták a legjobb műveket beküldő szerzőket.

Lásd: illusztráció a díjazott alkotások után.

Tarnócziné Barabás Irén: Egyedül

A díjazott pályaművek

Fődíj:

Kovács F. István: Eszter

Vers

I. helyezett Kósa Márta: Megbocsátok

II. helyezett Gárdon Ágnes:
Emlékezés a visszatérőkre

III. helyezett Májer József: Virágszirmok

Próza

I. helyezett Varga Imre Lajos:

Ez is megtörtént egyszer

II. helyezett Őri Eszter: Anika

III. helyezett Lovrics Rebeka:

A harag hahotameséje

Különdíj:

Szigetvári Zsófia Petra: Bandi

Kovács F. István

Eszter

Szabó Eszter szőke volt, akár az aratásra váró búza selyme, szeme a május kora reggeli egének színét hordozta, mosolya úgy ragyogott ki arcából, mint tavaszi napsütés a fehéren vonuló felhők közül. Karcsú termete a fiatal nyírfák hajlékonyságát idézte, melyek szelíden hajladozva fogadták a fel-feltámadó szellő simogatását, a csendes temető platánjai, magasra törő fenyői, terebélyes hársfái között.

A fiatal lány ezúttal nem mosolygott. Elgondolkodva kapálgatta egy sírhalom környékét, melyről csak minap – tizennyolcadik születésnapján – tudta meg, hogy szülőanyja hamvai nyugszanak alatta éppen attól fogva, amikor ő megszületett. Nevelőanyja elmesélte azt is, hogy anyja szép arcú, ám csípőficammal született teremtés volt, kinek nem keresték társaságát a falubéli legények. Így történhetett, hogy a hetekig közelben állomásozó katonák egyik fiatal tisztje megszedítette. A katonák aztán elvonultak, Matild pedig magára maradt terhével, melyet szülei haragjától retteggve mindaddig eltitkolt, amíg lehetett. A szülést az amúgy is törékeny leányanya – főképpen a csípő-

ficam miatt – nem élte túl, úgy látszott, a csecsemő magára a marad a világban. Nagyszüleinek nem kellett a „törvénytelen” gyermek, de nagyanyjának testvére és férje szeretettel fogadták, mint a Megváltó ajándékát, hisz nekik nem adatott meg a gyermekáldás.

„Édesmama” csendesen beszélt mindezekről, miközben könnyeiket törölgetve áldogáltak a sír előtt, melynek megszürcült fejfájára csak ennyi volt írva: Strasser Matild 1931-1952. Most pedig visszaidézte a hallottakat, végiggondolta gyermekkorának, felserdülésének éveit, azt a gondoskodó melegséget, melyet édesmamától és papától kapott. Végre kiderült számára az is, hogy nagyanyja miért bánt vele mindig oly ridegen. Nemcsak a sírhalmot és környékét rakta rendbe, lelkében is elrendezte teendőit, és végre ő maga is „eltemethette” édesanyját.

A harmadik szomszédjukban lakó Bolla Imre viszont nem érezte magában ezt a lelki békét. Huszonhét évesen édesanyjával és hároméves kisfiával élt együtt. Apja nem jött haza a háborúból, s ez hatalmas fizikai és lelki terhet rótt rájuk. Anyja megkeseredett, kemény asszony lett, Imrének is inkább a szigor jutott az anyai szeretet és simogatás helyett. Az igaz, hogy tiszta, egyenes ember lett belőle, de a családi tűzhely melegét nem érezhette soha. Aztán megtalálta őt a szere-

lem, és úgy látszott, anyja is felenged végre. Mária szelíd természete, mosolygós, kedves arca derűt hozott a családba, és amikor kiderült, hogy várandós, végleg tűnni látszott a múlt sötétsége. Imre kádármester volt, segédeivel naphosszat viccelődött, gyakorta vegyült hangos nevetés a hordódongák kongásába, a feszülő vasabroncsokat igazító kalapácsok csattogásába. A babát májusra várták – annak rendje-módja szerint –, és Balázska meg is érkezett – annak rendje-módja szerint. Azonban az már nem volt rendjén, hogy Mária a szülés után nem nyerte vissza erejét, bár rövid kórházi tartózkodás után hazajöhettek, attól kezdve a körorvos állandó vendég lett náluk. Pár hónap múlva az asszonyka már felkelni sem tudott, az orvos pedig csak a vállát vonogatta. Egy csepergős novemberi napon végül mentőt hívott, Máriát kórházba vitték, ahonnan nem jött vissza többé. Imre most is reá gondolt, és mélyet sóhajtva megsimogatta a márványba vésett kedves nevet, aztán kisfiát keresve körülnézett. Kissé távolabbról hallotta csevegését, s egy kellemes női hangot, de látni a sűrű puszpángbokrok miatt nem látott senkit, elindult hát a hangok irányába.

Eszter megöntözve a frissen ültetett virágokat, éppen összeszedni készült a kapát, gereblyét, amikor mögötte megszólalt a kíváncsi kisgyerekhang.

– Ki vagy te? Mér sárga a hajad? – A lány meglepetten fordult meg, aztán elmosolyodott a göndör hajú, barna szemű kisfiú láttán.

– Eszter vagyok, nem ismeresz meg, Balázska? – guggolt le a gyerekekkel szemben, miközben kezét nyújtotta felé. Ám a fiúcska hátralépett, karját maga mögé rejtette.

– Nem ismerlek. Félek tőled, te sárga hajú! – A lány halkán felnevetett, és kiegyenesedett. Ekkor vette csak észre Imrét, aki tőlük pár lépésnyire állt, és mosolyogva nézte a jelenetet. Márpedig a mosoly ritka vendég volt az ő arcán! Most mégis derűsen szemlélte a kedves közjátékot, szeme végigfutott a dús haját lófarokba igazgató lány karsú alakján, és a mosoly eltűnt arcáról.

– Megnőttél, Eszter – szaladt ki a száján akaratlanul. Pici gyermekkora óta ismerte őt. Láta kisiskolásként, aztán kamaszlányként, amint reggelente a közelből induló buszhoz sietett, mellyel a városi gimnáziumba járt. Hetente többször megpillantotta a hátsó kerítésükön át, amint halkán énekelgetve tesz-vesz a veteményesben. Láta jönni-menni a faluban, de igazán megnézni most nézte meg. Mária halála óta amúgy sem nyílt rá a szeme senkire sem.

A lányt megzavarta a férfi tekintete. A falubéli és a városi fiúk bizony gyakran kerülgették őt, próbáltak is közeledni hozzá, de Eszter csak mosolygott

rajtuk. Ám ezúttal pirulva fordította el arcát, zavartan hajolt le kapájáért, és csak azután viszonzta Imre pillantását.

– Aranyos a kisfiad, Imre... csak kicsit félős – mosolyodott el.

– Megzavart talán?

– Nem, nem, dehogy. Csak azt hittem, megismer. Hisz nem egyszer találkoztunk.

– Hazafelé indulsz? Mehetnénk együtt – tartotta fogva tekintetét Imre –, látod, esteledik már.

– Mehetnénk – mosolygott tovább Eszter –, bár én nem vagyok félős, mint Balázska.

Az alkony arcukhoz simította a gyalogút melletti búzamező és a patak menti rét illatát, a falu felől a hazatérő gulya kolompja hallatszott, de Imre mindezekből semmit sem érzékelt. Nyakában a kisfiúval követte Esztert, és a lány puha, harmonikus mozgását nézte.

Később ezzel a képpel aludt el, Eszter pedig a kisfiút felemelő férfi könnyed mozdulatát, mosolyát, mogyoróbarna szemét idézte vissza, és újra megborzongott attól a tekintettől, amelyet most érzett magán először. Arra gondolt, hogy eddig észre sem vette a fiatalember markáns, de mégis vonzó arcvonásait, rakoncátlanul hullámzó barna haját, szálas termetét.

Lassan öregedett a nyár, a gabonát rég learatták, a fecskék hosszú sorokban gyülekeztek a telefon-

drótokon, búcsúzott az augusztus, de a két fiatal nem kereste egymás társaságát. A templomban s az utcán látták néha egymást, ám újabb beszélgetésre nem adódott alkalom. Aztán egy szeptember végi estén megint a temetőből ballagtak hazafelé együtt, és a patakot átívelő kis fahídon Imre váratlanul megfogta a lány kezét, ő pedig felé fordulva megállt. Inkább meglepetten, mint várákozással nézett fel a fejfelé magasabb férfira, aki szelíden átölelte, és Eszter természetes ártatlansággal adta át ajkát. Azután kézen fogva, némán lépkedtek egymás mellett. Akkor sem szólaltak meg, amikor a faluba érve Eszter el akarta húzni kezét, de a férfi – egy pillanatra megállva – továbbra sem bocsátotta el. Tekintetük összekapcsolódott, majd tovább indultak, és kézen fogva mentek végig a falun – egészen Eszterék kapujáig, ahol ismét összehajoltak. A falu nem volt ugyan kicsi, mégis mindenki ismert mindenkit, így hát hamar híre futott, hogy a szép Szabó Eszter meg a fiatalon megözvegyült Bolla Imre... hát... együtt vannak. És a legtöbb ember örült ennek, mert úgy gondolták, megérdemlik a boldogságot mindketten.

Özvegy Bolláné azonban nem örült! Október közepe táján Imrének feltűnt, hogy anyja a szokásosnál is szótlanabb, és mivel az ő szíve csordultig volt várakozó örömmel, nem sokáig állta szó nél-

kül. Amikor már a negyedik vagy ötödik napon ült le egyedül az ebédhez, megkérdezte:

– Mi baj van, édesanyám? Nem eszik, nem beszél... mi bántja? – Az asszony megállt az asztalnál fiával szemben, mint a felkiáltójel.

– Azt beszélik, a Szabó lány után jársz – mondta halkan.

– Jól beszélik – nézett fel tányérjából Imre mosolyogva. – Kérni akartam éppen, vasárnap jönne velem át... megkérem a kezét. – Anyja arca elfehéredett, sokáig nem szólt, aztán még halkabban, mint előbb megszólalt, és szavai hidegen kopogtak:

– Márpedig ide azt a lányt nem hozod! Tudod te, hogy apátlan-anyátlan zabigyerek?!

– Hogy zabigyerek?! – kérdezte Imre elkomorulva, miközben a kanalat letéve, hátratolta székét –, az én leendő feleségem zabigyerek?! Tudja maga, mit beszél?! – folytatta felállva.

– Az én fedelem alatt nem vet ágyat magának! – emelte most már fel hangját az asszony.

– Nem... bizony, hogy nem – támaszkodott mindkét kezével az asztalra Imre –, merthogy elmegyünk innen ebből a siralomházból a fiammal együtt! Tudja jól, hogy szerettem Máriát! Minden és mindenki másnál jobban! De halottakkal nem lehet együtt élni! Nem vagyok még harmincéves, a kisfiamnak anya kell, magának sem ártana, ha

család venné körül! Mit akar? Zárkózzak be, mint az élőhalott?! – Most már kiabált kivörösödött arc-
cal. – És ha még egyszer meghallom Eszterről azt a szót, nem állok jól magamért!

– Talán még meg is ütnéd az anyádat? – visította az öregasszony. Imre erre már nem válaszolt, csak legyintett, felkapta az ajtóban síró kisfiút, és kirohant a házból.

Meg sem állt Mária szüleinek kapujáig, akik fiuként szerették őt, és döbbenten hallgatták a feldúlt fiatalembert. Margó mama ölbe kapta Balázskát, apósa pedig poharat tett Imre elé.

– Jól van, fiam, jól van. Majd megbékél az édesanyád, tudod, mennyi fájdalom érte... no, igyál egy kortyot. Azt a lányt... azt pedig tedd boldoggá! Nyugodj meg, Máriánk is áldását adja rátok oda-
fönről.

– Gondolja, András bátyám? – nézett fel Imre. – Mert igazat szólva ez az egy bizonytalanít el.

– Nem gondolom... tudom, fiam! Ismertem a lányomat, és ismerlek téged is. Ő tiszta lelkű ember volt, és az vagy te is. Járd csak a saját utadat! – fogta meg karját András.

Így aztán a rákövetkező vasárnap a templomból kijövet, Imre odalépett Eszter apjához, és elmondta, hogy délután tiszteletét tenné náluk. Pogácsával, borral várták, helyet kínáltak, de Imre torkát megköszörülve, elébb belefogott mondan-

dójába. Nem beszélt hosszan, nem volt szükség rá. Szabó István ülve hallgatta, Eszter kipirulva állt mellette, édesmama a szemét törülgette. – Ülj már le, fiam! – töltött a poharakba az öregember. – Hát, ugyan én régimódi vagyok, de azt mondom, ez Eszter dolga meg a tiéd. Ha ő hozzád kívánczik, áldásom rátok. No, leányom, kocinthatunk végre?

A lány nem válaszolt, csak odahajolt, s átölelte nevelőapját.

– Ne engem ölelgess, galambom – mosolygott az öreg –, ülj inkább e mellé a gazember mellé, aki ellopta a szívedet – intett Imre felé.

Két hét múlt azóta, hogy Imre utoljára otthon járt, azóta anyjával nem látták egymást, nem beszéltek. Ám ezen a délutánon hazafelé ballagott, jobb-jával Esztert karolva, bal kezével Balázst vezetve. Tudta, hogy Mária édesanyja járt náluk, és a két asszony hosszan beszélgetett (nem kevés sírás közepette). A kiskapu most tárva-nyitva fogadta őket, az udvar üres volt. Üres volt a konyha is, de az asztal ünnepre terítve, virággal díszítve, illatos süteménnyel megrakva. Imre orrát megcsapta az ünneplőruha levendulaillata, amikor könnyes szemmel átölelte a szobából kilépő édesanyját.

Az asszony aztán Eszter felé fordult, s arcát két keze közé fogva magához vonta:

– Isten hozott, gyermekem! Isten hozott itthon!

Nagyszalóki András: Favellakótelep

Kósa Márta

Megbocsátok

Megbocsátom a fakóvá szürkült hajnalt
mikor sejted már nem lázad
könnymázás
sáros utakon
osonok
álmomban utánad
megbocsátom szavaid terhét
felkarcolt
rózsatüskés buggyanás
vérszirmos sóhaj
parttalan kínban született
életárulás

megbocsátom árnyaid esti érkezését
szívet vakító fényed
látomás

lehajlok
megvénülve
keresek vízcseppnyi tükröket
összeraknám újra balgán
sorsunk mit ezerszer szétszedett

megbocsátom szerelmed tüzét
epekedő
emésztő
lángod
vállamra sebet égető kínoknak hegét
tudom
csókom
lelkedbe fúródó nyílhegyét
magadban te is megbocsátod

elfeledek minden
vágykaréjos
tébolyult szivárványt

értem
szétterülő csenedet kínját
szorongató
földporos nappalok
sóvár üzenetét

elmorzsolt könnycseppjeimben nincsen átok
időtlen szerelmed áldott hevéért
létszomjunk pusztájában újra
megbocsátok.

Szekér Gizi kerámiája

Gárdon Ágnes

Emlékezés a visszatérőkre

Örök félsz volt bennünk.
Rettegve, egymáshoz bújva
megadtuk magunkat,
s ők, mint a vadak,
csaptak le ránk
a származásunk miatt.
A csillag szép ott az égen,
de ruhánkon nem ragyogott,
és a háború lángmarkában
minden más értelmet kapott.
Volt, hogy kételkedve fogadtuk,
amiket pusmogtak,
ám a tények elvették hitünket,
s a barakkok priccsein
álmok sem szövődtek.

Az izzó pokolra
nem akarok gondolni már.
Visszatértem nem születésnap,
ahogy az élőknek kijár.
Mégis, minden ellenkezésemre,
apad bennem a fájdalom,
s ez, az idő kerekébe csempészett,
egyetlen vigaszom.
Tomboló vihartól megtépázott hajóm
lassan kikötőbe ér,
de addig játssz velem, sors,
– komiszul vagy szépen,
de játssz velem még.

Kurdi István: Velence

Májfer József

Virágszirmok

Nem az én dolgom a megbocsátás.
Bűnökkel terhelt jelenem is arra vár,
hogy egyszer majd feloldozza a jövő,
s megfeszült erővel visszabillentse
a vakvágányról kisiklott létem vonatát.

De addig a porban veszteg marad
szánalmas, kétes értékű jellemem,
és könyörgő tekintetem mélyen beágyazódik
a misztikum ködén túl ücsörgő,
örökké más arcát mutató semmibe.

Ott matat a kétségek zűrzavarában,
tapogatva keresi a tökéletesség momentumát.
Mellészegődik fertőben pácolt lelkem,
hol öntelten kacagva kövérre hízik,
és robbanásig tágul a világmindenséggel.

NAGY SZÍVEM lustán veszteg marad,
nem bolyong, mint az izgága képzelet.
Szeretettel megölel minden embert,
s a jóság virágának szirmait szórja
a gonosz földi faj bűnbánó fejére.

Ács József Ferenc: 1956. október 23.

Varga Imre Lajos

Ez is megtörtént egyszer

Egy Tisza-parti vendéglő teraszán ültünk. Nyárelő volt még, álmosító csend. Rajtunk kívül, itt, fenn a szabad ég alatt, nem volt más vendég. A nehéz tölgyfa székek rádöntve a teríték nélküli asztalokra háborítatlanul aludták délutáni álmukat. Alattunk a folyóparton álló hatalmas nyárfák átható méz-illatot árasztottak. A virágzó fák fehér vattapamacsaikat a partra és a vízbe szórták. A folyó lustán, kényelmesen sodorta ezeket a kis szigetekké összegabalyodott, mulandóságra ítélt virágmарadványokat, amelyekből hol itt, hol ott szakadt ki egy darabka, amikor beleütköztek egy-egy vízbe nyúló faágba.

-- Szeretem ezt a folyót – szólalt meg hajdani osztálytársam, akivel már sok-sok éve nem találkoztam, mert az élet az ország más-más szegletébe vetett minket. – Emlékszel, mennyit jártunk ki együtt a srácokkal a balai holtágra, később az élő Tiszára, de hát közületek csak én maradtam otthon, ti meg ahányan voltatok, annyifelé szóródtatok szét. Sokszor, amikor kedvem támadt, kimentem oda, arra a régi helyre, a nagy kanyarhoz. Néha horgásztam, néha csak gyönyörködtem a lassan ballagó folyóban, amelynek hol csendes

tükrén, hol fodros hullámain bámulatosan váltokozva tükröződött az ég. Csak az áradások meg a téli fagyok jégtáblás idején kerültem el, mert ilyenkor kedves folyóm gonoszabbik arcát mutatta. Ilyenkor a révészék is – akiknek kis kalyibájuk ott állt egy kődobásnyira a nagy kanyar kezdetétől feljebb a folyás felöli oldalon – beköltöztek falusi házukba, de előbb partra cibálták a nagy kátrányos ladikot, és jó erős lánccal, lakattal a vaskos, öreg fűzfához kötötték, egyrészt az ár, másrészt tél idején a tolvajok ellen.

Ahogy mondom, szerettem ide járni. A révészékek hamar összebarátkoztam. Egyszerű, jó emberek voltak. A réven nem volt nagy forgalom. Naponta, legalább is amikor én ott voltam, csak néhány ember vette igénybe a szolgálatot, azok, akik a másik parton fekvő településre kívántak eljutni, és nem volt kedvük sok kilométernyi kerülőt tenni a jóval feljebb levő kompjáratig. Ezeket az asszony vitte át a túlpartra néhány forintért. A nagy fekete ladik farában állva biztos kézzel fogta az evezőt, és majdnem merőlegesen kormányozta át az ormótlan járművet a szemközti part cövekekkel kijelölt kikötőhelyére. A férje hallgatag, szikár ember minden reggel birtokába vette a ladikot, és egy jó kilométer hosszan, a parttól néhány méterre lerakta a varsákat, akkurátusan, folyásiránnyal szemben. Este, azaz inkább alkonyatkor sorban

felszedte mindet, kivétel nélkül. Kiemelte belőlük az aznapi fogást, a hitványát visszadobta, a többivel bement a közeli faluba még sötétedés előtt. Néha nem sikerült mindet eladni, ilyenkor hal volt náluk a vacsora vagy a másnapi ebéd. Napközben ritkán volt otthon, a mentetlenben levő földeken vállalt részes munkát kis kukoricáért, búzáért, malacért, mikor miben sikerült megegyezni a gazdával. Vele alig találkoztam. Egy idényben, ha elég korán kimentem a vízhez, talán ötször vagy hat-szor. Látni láttam mindig, amint ott evez a part mentén varsától varsáig, de szóba csak akkor állt velem, ha elmentemben a révészkalypa előtt be-köszöntem neki. Ilyenkor először megbökte vásott kalapja szélét, viszonzva az üdvözlést, majd váltottunk néhány szót időjárásról, várható termésről no meg a halakról. Igazából, azt sem tudtam sokáig, hogy hívják. Csak később, sokkal később tudtam meg nevét egy tragédia, egy baleset kapcsán, akkor, amikor már évek óta nem jártam ki a Tiszához, se a nagy kanyarhoz, se máshova. Valahogy soha nem tudtam időt szakítani azután, hogy megnősültem. Te is tudod, mit kellett gürcölni azoknak, akiknek a semmiből kellett otthont teremteniük. Évekig tartott, mire felépült a házunk. Közben jöttek a gyerekek, szaporodtak a gondok. Biztosan ismerős ez neked is. De ne kanyarodjak el a történetektől. Ott tartottam, hogy szégyen, nem

szégyen, több évi ismeretség ellenére is zavarba jöttem volna, ha a nevén kellett volna szólítanom. Az eset ilyentájt történt, így kora nyáron. Az áradások rendben levonultak, és a révészék kiköltöztek a kalyibába, vízre lökték az öreg ladikot, és élték az évek óta megszokott vízparti életüket. Amikor az a bizonyos baleset vagy inkább tragédia történt, az ember szokás szerint nem volt otthon. Szénát gyűjtött a gátoldalban már hajnal óta. A dolog nem tűrt halasztást, mert viharos, zivataros idő ígérkezett hétvégére, és a gátőr, aki hat jól teljesítő tehén felett rendelkezett, sürgette a betakarítást.

Úgy délre járhatott az idő, amikor egy fiatalasszony és egy férfi érkezett a partra. Bekiabáltak a kalyibába, keresve a révészt. Az asszony kinézett a félig nyitott ajtón át a kerítés mellett álló párra, és kurtán odavetette nekik, hogy várjanak, amíg kifőzi a tésztát, akkor majd átviszi őket. Ha türelmetlenek, menjenek a komphoz. Azzal visszament az ajtóból. A férfi mondott valami cifrát, kézen fogta a nőt, és csúszkálva, botladozva levezette a meredek partba vágjt úton. A nagy fekete ladik ott volt a parton, lánca csak úgy tessék-lássék ráakasztva a parti agyagba vert rozsdás vascsőre. Beültek, jobban mondva bemásztak a ladikba, és várták a révészt. Már jó idő eltelt, de az nem mutatkozott. A férfi dühösen felállt, fogta a kifényesedett nyelvű

evezőt, és haraggal telten ellökte a csónakot a parttól. A lánc lecsúszott a rozsdás csőről, és a ladik lomhán forogva sodródni kezdett a vízen. A férfi próbálta az evezőt használni, de olyan bénán és lehetetlenül, hogy a ladik egyre jobban sodródott, be a folyó közepébe. Először a nő kezdett sikoltozni, majd a férfi is ordított. Ezt már meghallotta az asszony. Lerántotta a fazekat a tűzről, rohant a partra. Kiabálta, hogy maradjanak nyugton, és elkezdte ledobálni a kötényt, a felsőruhát, és gondolkodás nélkül belegázolt a vízbe. Gyors, kitartó karcsapásokkal úszott a folyó közepe felé tartó ladik után. Már majdnem elérte, amikor a férfi fordultában véletlenül meglökte a réműlettől szinte esztét vesztett nőt, aki átesett a ladik peremén, és nyomban elmerült. Az asszony ekkor ért oda, már a ladik peremét fogta, amikor az eset megtörtént. Elrúgta magát a csónaktól, kétszer merült le, mire sikerült még időben felhozni az eszméletét vesztett nőt. Amikor a férfi segítségével sikerült a ladikba emelni a magatehetetlen testet, az asszony is bemászott, és egy szót sem szólva félretolta a megrémült, szerencsétlenkedő férfit, a ladik fenekén fekvő áldozat élesztéséhez kezdett. Sikerral járt, de nő, amikor magához tért, hisztérikus rohamában szidalmazni és fenyegetni kezdte megmentőjét. Az asszony nem szólt semmit, az evezőhöz nyúlt, és partra tette őket. A nő

még akkor is fenyegetőzött, összefüggéstelen mondatokban hadarta, hogy ki ő, és majd tesz róla, hogy ezt ne vigye el szárazon, neki nagyon jó összeköttetései vannak a járásnál, a megyénél. A férfi hallgatagon bólogatott, mint aki kiszolgáltatt alárendeltje a nőnek. Az asszony továbbra sem szólt semmit, de a férfi által felé nyújtott papírpénzt a ladik farában állva visszalökte. Eltaszította a parttól a nehézkes alkotmányt, és nekivágott a visszaútnak.

– Hát mindezt azért tudom ilyen pontosan, mert az akkori megyei újság megírta. A nő valami fontos funkcionárius volt, hogy mi, nem tudom biztosan. Lényeg az, hogy feljelentette ezt a vétlen asszonyt, akinek ráadásul az életét köszönhette. Hogy ők kötötték el a csónakot, arról mélyen hallgattak, a tárgyaláson szóba sem került. A férfi tanúskodott az ügyben, szemrebbenés nélkül vallotta, hogy az asszony vitte őket a túlpartra, és szándékosan veszélyeztette az életüket. A nőt, mint mondta, ő mentette meg, méghozzá az élete kockáztatásával. A megyei bíróság figyelmen kívül hagyva a vádlott védekezését, hogy példát statuáljon, kétévi börtönnel sújtotta az asszonyt. Az embere is ott volt tárgyaláson. Csendben, merev arccal hallgatta végig az ítéletet. Úgy ment ki a bíróság épületéből, mint az alvajáró.

Hogy mi lett velük? Igazából nem tudom. Csak

egyszer hallottam felőlük attól a gátortól évek múltán, akinek olyan sokat dolgozott az ember. A gátort tejet, túrót árult a hetipiacon. Jó áruja volt, mindig sorba álltak érte az emberek. Egyszer én is beálltam közéjük, de mire sorra kerültem volna, mindene elfogyott. Ő volt az, aki megismert. Beszélgetni kezdtünk. Panaszkodással kezdte, hogy minden munkát magának kell elvégeznie. Nem kap valamirevaló embert, sokkal próbálkozott már, de olyat, mint Péter volt, akár lámpással is kereshet, akkor se lel.

Értetlenül néztem rá. Ki az a Péter? Hát a révész, mondta. Maga jól ismerte őket. Hiszen évekig járt ki a partra. Emlékszik, ott volt a kalyibájuk. De csak volt! Amikor az asszonyt ártatlanul elítélték, Péter dühében, keserűségében földig rombolta. Nem vitt az el onnan semmit. Rozoga építmény volt, hamar végzett vele. A ladik fenekét fejszével verte szét. Ott süllyedt el a nagy kanyar közepén. A varsákat nekem adta. Azután elment, soha többé nem láttam. Azt mondják a falubeliek, hogy nem tudta megvárni az asszonyt. Békesség legyen vele! Elhallgatott. Én sem tudtam megszólalni. Csak néztük a folyót, ahogy sodorta magával a belehullott nyárfapelyheket, mint az emlékeket, egyre távolabb.

Szirják Györgyi: Szenvedés

Őri Eszter

Anika

Áron és Zsolti a búzamezőn vág épp keresztül, kézfejüket csiklandozza a kalász érintése, meztelen lábuk alá néha egy kődarab is kerül, de olyan felhőtlenül boldognak és felszabadultnak érzik magukat, hogy nem törődnek a röpke fájdalommal. A nap erősen tűz, de az enyhe szellő, ami gyengéden a hajukba túr, még ezt is megenyhíti a kedvükért. Minden tökéletes, Anikát leszámítva. Áron örül, hogy elszabadulhatott erre a pár napra Pestről, pedig eleinte nem is akart jönni. Sőt, most sem akarná ezt az egész nyaralásdolgot, ha nem lenne itt Zsolti. Zsolti különleges, igen jól elszórakoznak együtt, nem úgy, mint a többi gyerekekkel otthon, az iskolában. Zsolti nem piszkálja, nem akar verekedni, nem köp a főzelékébe a menzán, sőt...! Végre valaki, aki felnéz rá, és ezért még csak nem is kellett semmit tennie, elég annyi, hogy ő városi! A pestieknek hiába mesélné, hogy milyen az élet Pesten, meg hiába dicsekedne a négyes metróval, ott ezt mindenki tudja. Ott ez mindenkinek természetes. Nem úgy Zsolti! Ő jó, ha egyszer járt a fővárosban, és a négyes metró akkor sem volt kész, csak a felásott Keleti volt meg a táblák, hogy „itt épül”, de négyes metró, na az... még nem volt.

Úgyhogy meséli, hogy milyen. Elmeséli a mozaikokat a Szent Gellért téren, a Bikás parkot, hogy ott tényleg bikás szobrok vannak meg a Keletit, ahol ő már egyszer ment egyedül is, pedig ott aztán... Anya persze nem tudta, és legyen szíves, Zsolti se mondja el neki, de...

Így futnak, cikcakkos nyomot hagyva maguk mögött az aranyló búzában, közben Áron csak beszél és beszél, metróról, lányokról, rövid szoknyákban és melltartó méretű, pólónak kikiáltott ruhákban, rendőrökről, a Deákról, ahol már este hatkor anynyian isznak, mint a ... Áron nem is talál rá szavakat, hogy mennyien, és hogy egyszer ő is ott fog inni az Ábellel meg a Ráday Ferivel, és ha Zsolti jön, majd ő is mindenképp csatlakozzon.

Zsolti meg csak ámuldozik mindenben, és persze bólogat, hogyne jönne inni, azt ki nem hagyná, közben kicsit szégyelli magát, mert ő tizenhárom és fél, de még sosem volt részeg, azt viszont nem tudja, hogy Áron sem.

Áron felhőtlenül boldog. Végre nemcsak, hogy meghallgatják, de ámulatba is ejti egyszemélyes közönségét. Zsolti csak úgy issza magába a szavait, s ami ennél is fontosabb: kedves vele. Áron ettől egészen megilletődik, s vágyik arra, hogy minél jobban lenyűgözze őt, mindent elmesél, amit valaha hallott, és izgalmasnak tűnt, akár igaz, akár nem, akár titok, akár nem, neki mindegy, még be is

szegi, foltozza itt-ott a történeteket, ha valahol fel-feslik vagy szakadni készül, csakhogy kivívja vele Zsolti csodálatát.

Azt persze nem veszi észre, hogy Zsolti pontosan az ellenkezőjét érzi, hogy olyan, mintha zsugorodna a gyomrával meg a belső szerveivel együtt, ahogy Áron beszél, mert Áron pesti, és csupa király dolgot csinál, ő meg itt él és mindig ugyanazt. Fél, hogy untatja, hogy Áron egyszer csak úgy dönt, hogy megfordul, és őt itt hagyja, úgymint ha végre szóhoz tud jutni, csupa vicceset igyekszik mondani, meg elmeséli az összes kínos történetet, még azt is, mikor beleesett a trágyába. Inkább nevéssen rajta, de ne hagyja itt.

Lassan eléri a kanálist, Áron egyre izgatottabb, amitől persze Zsolti is, mert már előre felkészítette, hogy valami „igazán menőt” fognak csinálni, és ő nem túl gyakorlott az „igazán menő” dolgokban, tulajdonképpen – amennyire tudja – egyáltalán nem csinált még olyat.

A víz felett egy kicsi fahíd ível át, ezen nyikordulnak a két fiú léptei. Zsolti lábai remegnek az izgalomtól, magában azért fohászkodik, hogy Áron ne vegye észre, és imái ezúttal meghallgatásra találnak, ketten nem férnek el egymás mellett a hídon, s barátja kérdés nélkül bevág elé, élvezni, hogy végre ő lehet a vezéregyéniség.

A túloldalon, a híd lába mellett, Áron lekanyarodik jobbra, Zsolti a nyomában. A nádas belseje felé tartanak, szépen takarja őket, csak néha villan meg a zöld kockás ing vagy a narancssárga póló az éles levelek között. Áron letör néhányat az útjába kerülő növények közül, és a zavaros, barnás vízbe hajítja őket. Pár méter után azonban már nem kell tépkednie semmit, legnagyobb meglepetésükre az elburjánzott növényzet közepén egy kisebb, üres területre bukkannak. Még kivehető lekaszabolt nádak helye, de már alig. Van viszont más, amit a gyerekek értetlenül bámulnak, használt zsebkendők és széttépett, négyzet alakú, ezüstösen csillogó kis tasakok a földön meg egy gyűrött, sárgás pokróc, amin ha megpróbálnák kiteríteni, döbbsent réműlettel fedeznének fel pár apró, megalvadt vércseppet.

A fiúk újdonsült szorongással ülnek le, úgy érzik, oda érkeztek, ahova nem szabadott volna, ez másoké, és titkos, minden szegletéből a titok árad, gomolyog, hogy beborítsa őket. Valami olyat látnak, amit óvtak tőlük, szinte büntudatuk támad, hogy megszenségtelenítik ezt a helyet, olyasfajta érzés ez, mint mikor meglátják a szomszéd lányt az ablakban, ahogy épp kikapcsolja a melltartóját, és tudják, hogy illene félrenézni, mégis túl izgalmas a látvány ahhoz, hogy elfordítsák a fejüket, sőt rosszabb, mert a szomszéd lányból meg a

melltartójából mindent értenek, itt meg csupa furcsa dolog van, amire nem találják a magyarázatot...Minek a pokróc? Mire kellett ez a sok zsebkendő? Mi lehetett a tasakokban?

Áron gondolatait annyira leköti az „igazán menő” dolog, hogy kevésbé van megilletődve, így ő töri meg a hirtelen támadt, zavart csendet:

– Na, mit gondolsz, mi van nálam? – kérdezi, és egy öngyújtót hajít kettőjük közé, hangja magabiztosan cseng, még egy kis büszkeség is vegyül bele, de a kezei ökölbe szorulnak az izgatott várakozástól. Vajon mit fog szólni Zsolti? Rájön-e, hogy ő még soha nem gyújtott rá? Nem ismeri ezeket a vidéki srácokat, nem tudja eldönteni, hogy nekik a bagózás mindennapos semmiség vagy ugyanolyan felnőttes, elérhetetlen valami, amire vágyakozva tekintenek...

Zsolti elsápad, a gyomra megint zsugorodni kezd, izmai megfeszülnek a rémülettől. Most vége van mindennek. Hiába a sok megalázó történet és a kedvesség, most érték el azt a pontot, ahol Áron nem vele fog nevetni, hanem rajta, de nem úgy és nem azon, ahogy ő akarja. Eddig kézben tudta tartani a dolgot, de most lehull a lepel, kiderül minden, hogy ő csak egy nyeszlett kis vidéki fiú, akivel az Áron-félék nem barátkoznak, mert hozzájuk ő nem érhet fel. Ő a kis nebáncsvirág, aki soha semmit nem csinál, amit nem szabad, amiért kikaphat

otthon, és tessék, itt az eredménye: ha beleszív a cigibe, köhögni fog, mint egy pisis, Áron pedig rájön, hogy ők bizony nem egy súlycsoport, és röhögni fog, aztán elmegy. Zsolti pedig ott marad egyedül. Nehezen veszi a levegőt, a tagjaiban hideg nyálkaként áramlik a félelem. Most úgy érzi, bárki mást szívesen elveszítene, csak Áron maradjon a közelében.

– Én még soha nem cigiztem – suttogja lesütött szemmel. Jobb bevallani, minthogy még a fuldoklásával is megszégyenüljön. Legnagyobb meglepetésére azonban Áron csak kedvesen elmosolyodik, megveregeti a vállát, és azt mondja: – Sebaj, ha nem szeretnéd, nem kell kipróbálni.

Áron érintése áramütésként fut végig Zsolti testén. Meglepi a hirtelen feltörő boldogság, és egy újfajta, eddig soha nem érzett izgalom keveréke. Nem tudja, miért, de szégyelli magát, belül tisztában van vele, hogy nem lenne szabad így reagálnia Áron érintésére...Pontosabban nem Áron érintésére kellene így reagálnia.

Szerencsére Áron ebből semmit sem vesz észre, ő is boldog, mert Zsolti sem próbálta még, és azt valahogy érzi, hogy vele ki fogja. Újra ő van nyeregben. Újra ő a főnök. A gondolatot igazolandó barátja bólint egyet, „de, szeretném”, mire előhúzza az egyetlen, ütött-kopott szálát, amit a nadrágzsebében rejtegetett. Az öngyújtó katta-

nása jóval hangosabbnak hat a valóságosnál a várakozás csendjében.

Ároné az első slukk, ő a fővezér, s a posztjához méltóan jó nagyot szív le. Azonnal köhögni kezd, előregernyed, úgy próbál megszabadulni az idegen anyagtól a szervezete, a szemei könnybe lábadnak. Zsolti, aki a köhögését fuldoklásnak látja, azonnal ugrik, hogy hátba veregesse, a jobb kezével erőltlenül püföli barátja hátát, a ballal pedig óvatosan átkarolja a vállát. Erre a másfél másodpercre Zsolti a mennyországban érzi magát, most garantáltan észrevétlen marad a boldog izgalom, amit igyekszik eltitkolni.

Ahogy Áron köhögése csillapodik, elhúzódik. Az arca ég a hirtelen megerőltetéstől, de főként a szégyentől, Zsolti felé nyújtja az égő cigarettát, hogy most ő jön...

– Megmondalak anyának – csendül fel egy ön-elégült hang. Az általuk kitaposott ösvény végén egy hétéves forma kislány áll, arca gonosz és büszke, csak úgy sugárzik róla az öröm, hogy most végre ő van pozícióban.

Áron arca hirtelen holtsápadtra vált:

– Anika... – nyög fel rémülten, majd ismét rákvörös lesz, ahogy elönti a düh. Felpattan, pár szökkenéssel a húga elé kerül, aki továbbra is magabiztosan, vigyorogva áll, megragadja a csontos kis vállakat, és rázni kezdi, úgy üvölt rá:

– HOGY KERÜLSZ TE IDE? MI A FRANCÉRT
KELL NEKED MINDENT TÖNKRETENNI?!

Anika megrémül, az eddigi kéjes öröm semmivé foszlik, ahogy bátyja kezei szorítják, rángatják, sírni szeretne, elgyengül, elengedi magát, a feje előre-hátra billeg, mire Áron végre elereszti. A kislányt ez felkészületlenül éri, a bal lábával hátralép, hogy meg tudja tartani magát, ám ott, ahol szilárd talajt sejt, valójában van egy kis sár. Pont annyi, amennyi ahhoz elég, hogy megcsússzon rajta. Anika éles fájdalmat érez a lábában, ahogy felbillen, amit aztán egy sokkal rémisztőbb érzés ír felül; egyenesen a vízbe zuhan.

Anika és Áron, a két pesti gyerek, nem tud úszni. Ez a lányka süllyedése közben mindkét fiúban egyszerre tudatosul, Áron ledermed a döbbségtől, Zsolti pedig ugrik utána. Hiába nyitja ki a szemét, a koszos vízben alig látni valamit, csak a véletlennek köszönheti, hogy pont elkapja Anikát, nem is tudja megállapítani, hogy a kezét vagy a lábát sikerült-e megragadnia, egészen addig, amíg a kézfej rá nem kulcsolódik a csuklójára. A kislány szorító ujjában Zsolti azonban nem a fuldokló életért való küzdelmét érzi, hanem a lányt, aki szabotált valami jót, aki megjelenésével tönkretette a közös pillanatot.

Eddig ismeretlen düh önti el Zsolti agyát. Nem is tudatosul benne, mit csinál, mikor a karjaival lefelé

irányozza magukat. Anika szorítása hirtelen enged, ahogy a kislány tiltakozik, próbálja kitépni magát Zsolti kezéből, ő pedig csak húzza dühösen magával, az iszapos fenék felé. Most megleckéz-teti. Ráijeszt picit, aztán legközelebb kétszer meg-gondolja, hogy meri-e fenyegetni Áront...

Zsolti csak akkor kap észbe, mikor a saját edzett tüdején is érezni kezdi, hogy fogy a levegője. Ad-digra Anika már rég nem kapaszkodik belé, sőt egy ideje nem is kapálódzik. Zsoltin olyan iszonyatos balsejtelem lesz úrrá, amit eddig nem is tapasztalt soha, pánikban kezdi el lökni felfelé magát, a ke-zében az élettelen testtel, ami nem segít, nem is ellenkezik, csak lebeg utána a kanális vizének vészjósló csendjében...

Molnár Göb Zoltán: Z generáció

Lovrics Rebeka

A harag hahotameséje

Hogy egyszer-e vagy kétszer, azt nem tudom, de azt igen, hogy élt valamikor egy szende, pamacs bajuszú leányka, de csak addig, amíg meg nem halt. És sajnos nagyon hamar, hetvenhét évesen jég alá került, mert a bánattól lekopott a füle.

Mit volt mit tennie, vakon nyargalt a mennyország felé. Amikor meglátta a gyufaszálakból épült kőkerítést, átugrott rajta, és kificamodott a bokája. Boldogan pattan fel, és szaladt tovább az ajtóhoz, de úgy nekivágódott, hogy már a csengőt sem kellett megnyomnia, mert a haja hangosan döngött a lézeren.

Repedt is nyomban a Fül-hegy fotocellás szája, és kilépett rajta a Darth Vader-nek öltözött Mikulás.

– Bocs, csak épp pünkösdölünk, azért vagyok jelmezben – hörögte, majd ezt kérdezte a leánytól:

– Mi járatban, kisfiam?

– Szeva, Jézus! Én kipurcantam, de még nem akarok hozzád költözni, mert nagyon haragszom a csalfa barátomra, Hűséges Huligánra. Meg akarom bosszulni, mert miatta vagyok ilyen korán itt.

– Nincs is túl korán, este nyolc óra van, de ha neked nem jó ez az ügyfélfogadási időpont, kérhetsz másikat.

– Állati baró! – tapsolt örömeben egy nagyot a leányka, amitől mind a tíz ujja leszakadt. – Akkor legyen a következő randink pontosan száz esztendő múlva! Na, csákány!

Azzal se körte, se alma, már röpiült is vissza a Marsra.

– Várjál már! – kiáltott utána Tört Vödör. – A lényeg lemaradt. Csak új testben térhetsz haza.

De hiába eresztette ki piros hangját, az nem kapta el a leánykát, ugyanis ő már mászott is tovább, és meg sem állott volna, ha neki nem ütközik egy vasrácsnak.

De bizony nekiment, így felnyitotta szemét. Nagy karmával megvakarta színtelen feje búbján a dudort, ami felnyílt, és értelmet dobált a madárnyi agyba. Így rögvést rájött, zebra-pinttyé változott, csak arra nem, hogy valójában papagájja, ám arra viszont igen, hogy annak a lakásában van, aki halálát okozta. Fogával kapaszkodva mászott fel kallitkája tetejére. De amilyen esetlen, hamarjában dobott egy hátast. Fájlalta is miatta a szemét, de azt örömmel vette, hogy leszakadt a szárnya. Elégedetten röpiült körbe az akváriumban, és remélte, nem fullad meg benne, amíg gazdája meg nem fojtja. Már pont elhatározta, hogy kezeivel kopolyút farag magának, amikor kattant a kallantyú, és kiszállhatott az erdőből. Röpiült, röpiült, hogy csak úgy hullott a szőre, és patájával egyenesen Húsé-

ges Huligán fején dobbantott. Éles ormányával akkora erővel kopogtatta, hogy egy nagy lyuk lett rajta. Utána betuszkolta az akváriumba, majd addig rázogatta a kobakot, amíg tele nem lett jázminillatú kékbálna-ürülékkel. Végül ráugrott a hátára, és olyan sokáig kaparta rajta a fehér zoknit, hogy az vérpiros lett. Ezek után sütött magának a radiátoron hamuban sült, fagyíízű spenótot, ujjaira akasztotta iskolatáskáját, és örömittasan kúszott egészen az Északi-sarkig. Ott feleségül ment egy pandamacihoz, és ha még nem telt le a száz esztendő, ma is élvezik a hatalmas hőséget.

Ha pedig lejár, köt a mikulásnak egy Krumplifej uraság-jelmezt vagy egy lila szakállat, és azzal majd megvesztegeti, hadd maradjon még ezer-ezreszáz évet a Földbolygón. Legfeljebb nem papagáj lesz, hanem mondjuk: szöszmös.

Aki nem hinné, hogy a mesém igaz, nézzen be az ágya alá, és akkor bizonyosságot szerezhethet róla. De ha tovább szeretne szöszmötölni a történettel, tegye azt!

Ács Valéria Mária: Állat alakú ivóedény

Szigetvári Zsófia Petra

Bandi

Bandira mindig panaszkodtak a nevelők.

– Ne legyél olyan, mint ez a kölyök! – mondták a többieknek, s Bandi csak mosolygott, ha adtak neki pár taslit.

– Nem baj! – kezdte –, legalább már tudom, mi az a pofon – s nevetett tovább. Ha megfenyegették, hogy kidobják az árvaházból, akkorát kacagott, hogy zengett az egész ház.

– Magamtól is elmegyek, szóljatok! – kiáltotta, és dobta vissza a rongyos, szakadozott labdát, amit egy kutyától zsákmányolt korábban. Így történt egy forró júniusi délutánon, hogy Bandi kihajította a fagolyót az út közepére. Ilyenkor az a szokás, hogy a „bűnös” – ez esetben Bandi – szalad ki érte. A fiú nyaka közé szedte lábát, átugrotta a sövénykerítést, és körül sem nézve rohant a játékért. Amikor már majdnem hozzáfért, hasra vágódott (mert miért is lenne bekötve a cipőfűzője?), s éppen az arra tartó apát hintója elé gurult, aki misét ment tartani. A kocsis megrántotta a gyeplőt, s egy cifrát káromkodott.

– Mi az, mi az? – lepődött meg a pap, mert nem szerette az ilyenfajta beszédet.

– Ez a bűdös kölök elélem vágott! – ugrott le a bak-

ról a férfi, és megfogta szegény Bandi rongyait s a szakadozott ruhákkal a vállát is.

Bizony, fájt ez a szorítás a fiúnak, de még ha száz aranyat kap, akkor sem szólal meg. Véres volt a tenyere, a térdje lehorzsolva, arca poros, inge elhasadt. Ellentétben a tisztelendő úrral, aki bársonykabátot, arannyal-ezüsttel hímzett stólát, gyöngyökkel ékesített reverendát, bőrcipőt viselt. A feje is húsos, kicsi barna szeme huncutul kémlelte a világot, a nyaka rövid, tokával kiegészített.

– Szóval te voltál – simogatta állát a pap. A gyerekek nem adott választ, csak bátran az apát tekintetébe fúrta nagy fekete szemeit.

– Héj, felelj, ha kérdez a tiszteletreméltó atya! – fröcsögte a kocsis. Bandi rá se fütyült, ezt le lehetett olvasni megvető pillantásáról, mintha azt mondaná: a falnak beszélsz, öregem!

A férfi még nem ismerte a gyermeket, arcjátékát sem, annál inkább az árvaházbeliek, akik dőltek a nevetéstől. Bandi, látva sikerét, még jobban kihúzta sovány, törékeny testét. A kocsis csak bambán nézett: miért röhög mindenki, nem volt itt semmi vicces!

– Te fiú, igazán rossz gyerekek vagy – mondta a pap.

– Nem, én jó gyerekek vagyok – toppantott a fiú –, csak a felnőttek szemében vagyok rossz, mert nem értenek minket, árvákat, nincsteleneket! – tört ki belőle a zokogás, amiben minden lurkó könnye

benne volt. – Tudja mit, apát úr? Maga a bűnös meg ezek a nevelők itt! – mondta könnyeit nyelve, s erre aztán még az arra járó félszemű macska másik szeme is kinyílt.

Mindenki hökkenten állt. Bandit még senki se látta sírni. Megdöbbsentette őket a gyermek szívhez szóló, keserves sírása.

– Most mi lesz? – kérdezték egymástól az árva-házi gyerekek. – Bandi eddig mindig magára vette minden bűnünket és büntetésünket, ő kapta a po-fonokat helyettünk!

A pap először falfehér lett, majd rákvörös ábrázattal fulladozott, nyakában himbálózó aranykeresztjét markolászta. Bandi elszántan folytatta, s utolsó mondatával megadta a kegyelemdöfést.

– Csak maga elsimítja a bűnét, hiszen hintója, hatalmas háza, temérdek pénze van. Magának mindenki hisz, azt gondolják, hogy szerény, segít másokon, a rászorulókon, de én hiába bizonygatom, hogy nem tettem semmi rosszat, nekem senki sem hisz! Nem hazudok, s mégis azt mondják, csalok, nem bántom a kicsiket, tartom a hátam helyettük, s mi a következménye? Rossz gyerek, hazug vagyok, csak mert nincs aranyom, rendes ruhám, se anyám, se apám, a nevelők meg... annyi érzés sincs bennük, mint abban a megtépázott, félszemű macskában. Ott, ni – mutatott az

árok szélén kuporgó állatra.

Orcáján pír jelent meg, az apát zihált, hímzett zsebkendőjével legyezte magát, a kocsis maga elé bámulva gondolta: mégis igaza van ennek a fiúnak.

– Neked fogalmad sincs, hogy kivel beszélsz! – kelt ki magából a tisztelendő úr.

– Hogyne tudnám! Csak magára kell néznem – folytatta volna a fiú, de az egyik nevelő mögé ugorva jó nagyot húzott a tarkójára. Akkorát csattant, hogy az eddig ijedten ücsörgő cica elslisszolt. Bandi szemei ismét könnybe lábadtak, tarkójához kapta a kezét.

– Bocsásson meg, uram! – dadogott a tanár. – Ez a gyerek semmit sem tud az életről.

– Ez nem igaz! – kiáltott Bandi. – Maguk kétszínű, álnok emberek, ellopják még az ételt is az asztalunkról, maguk az igazi bűnösök! – De befejezni már nem tudta, mert több felnőttrávetette magát, s elvonszolták a döbönt apát elől.

A kicsi gyerekek sírva álltak, s néztek utánuk.

– Elég ebből! – jött meg az apát hangja. – Porig romboltatom ezt az árvaházat, egy újat építtetek helyette az uradalmamon, minden árvát odaviszek magam mellé, engedjék el azt a fiút, maguk véredek! – süvítette a tiszteletes úr, s Bandit hintájába ültette, véres kezeit hímes keszkenőjébe vonta.

További kiemelt pályaművek

Gárdon Ágnes

Olykor

Olykor sorsodba köpött a politika,
arcodba csaptak a szavak,
máskor megrendülve jöttél rá,
hogy a te hited is ingatag.
Sok mindent megéltél,
vezényszavak útján mentél,
zászlók lengtek jobbra-balra,
mégis gyakran eltévedtél.

Kezedben úgy lapul az idő,
mint apró, riadt bogárka.
De már ugrásra készen,
mint felhők
a táncoló szélben,
mint napsugár a kalászba,
benned növeszt erőt.
Hiszed vagy sem, lesz pillanat,
mikor csonkos szárnyaiddal
hasítod az eget.
Mikor bűnöd erényed lesz,
s tisztára moshatsz
minden vétkeidet.

Habos László

Bűnök

(én vétkem...)

fekete bársonnyal
takart be
régi szeretőm
a kacér éjszaka
az életzaj elhalkulása
feltépte
a hegedő sebet
védtelen lelkemen
fájdalmasan
üvöltött
a rohanó percekkel
viaskodó csend
kioltva
pislákoló lángját
a vérszínű gyertyacsonknak
és nem hallottam
lélegzetem
és nem hallottam
a falióra ketyegését
csak álltam
lesütött szemmel
szobám rejtekében

s megremegett
lábam
mint halálos ítéleténél
az ártatlannak
ma nehéz
az éj fekete bársonya
ma nehéz
lélegzetet vennem
ma meghalt
a véres kereszten
s én tegnap
nem maradtam ártatlan
legyőzött a vágy
ittam a szerelem kelyhéből
és hagytam
hogy kéjbe fáradjon gyarló testem
és hagytam
hogy Ő egyedül virrasszon
a Gecsemáné kertben

(én vétkem...)

ordibált
éles hangja eret vágott
a szent áhítaton
s harangszó felelt
az istenkáromlásra
és a pap zsolnárt énekelt
és hamisan szólt
az elkoptatott harmónium
majd áldással telt lelkek
gyors léptű koppanása
vert ütemet a lucskos utcakövön
és hirtelen csendbe fulladt
a sátáni kacaj
és én csak álltam
s nem mozdult
a gipsz alatt sajtó lábam
és nem terült kabátom
a templomlépcsőn
ziháló testre
csak az égből hullott
hópelyhek fénylettek
a mentőautó
villódzó fényében
és elrejtettem
szégyentől égett
arcom
az éj sötétjében

(én igen nagy vétkem...)

ó legalább hallanám
az angyaloknak sóhaját
halk sóhajukat a csendben
miután a kedves ellen vétkeztem
ó amikor nem ölelt két kezem
pedig könnyek gyűltek a szemekben
ó amikor néma maradt szám
pedig kérdően nézett az a szép szempár
ó amikor nem simogattam arcot
pedig nehéz napot vitt vállán az alkony
ó amikor nem csókoltam forró ajkat
pedig korán ébresztett a hűvös hajnal
ó amikor nem gyújtottam gyertyát hogy égjen
pedig szomorúsággal telt meg a lélek
ó amikor nem kértem a Teremtőt
hogy adjon a holnapokhoz még erőt
ó bárcsak egyszer hallanám
az angyaloknak halk sóhaját
halk sóhajukat a lelkemért
mielőtt a kedves ellen vétkeznék

Habos László

Apja bűne

Egy ponyvás teherautó haladt lassan a macskaköves úton. A sorban állók közül néhányan a jármű mozgását figyelték. A Nap magasan járt, fénye szétterült az ég halványkék végtelenségén. Egy fiatalasszony lépett ki a húsbolt ajtaján, szep-lős arcán boldogság ült.

Az őszülő haját kék kendővel fedő asszony a be-járatni ajtó elé ért. Hátranézett, a sor vége a szomszédos ház kapujáig ért. Nézte a mögötte állókat, s tekintete megakadt a körülötte állóknál jóval magasabb Kovácsné frissen dauerolt hajkoronáján.

– Neki biztos jut a húsból, talán már a pult alatt lapul, mert a hites ura államvédelmis tiszt vagy mi-fene – gondolta magában, miközben betekintett az üvegajtón. A bajuszát nagyra növesztett hentes mögött mindösszesen egyetlen fél disznó himbálódzott a vaskampón. Az asszony meredt szemmel figyelte, amint a hentes leakasztja és a pultra helyezi, majd lendületesen lesújt éles bárdjával.

A negyediken lakó várandós fiatalasszony kezébe vette a zsírpapírba csomagolt húsadagot, és fülig érő szájjal lépett a pénztárosnő elé.

– Talán jut még abból a disznóból – reménykedett

magában, amikor nyílt az ajtó, és az éppen távozó nő után végre belépett az üzletbe.

– Viszi vagy nem, nincs válogatás! – hallotta a hentes mély hangját, mire a piros pulóvert viselő középkorú nő gyorsan a becsomagolt áru felé emelte kezét.

– Liszt és tojás van a kamrában – motyogott magában, s lelki szeme előtt látta a frissen gőzölgő vasárnapi pörköltöt. Szerencséje volt, neki még jutott abból az utolsó fél disznóból egy adag, melyet szatyrába tett, s a többi asszonyhoz hasonlóan széles mosollyal arcán lépett ki a hentesüzlet ajtaján. A mosolyt továbbra is magán hagyva haladt el a magas Kovácsné előtt. Lendületes lóbálással vitte szatyrában lapuló kincsét, amikor hirtelen egy fekete autó robogott el mellette. A gépkocsi bekanyarodott a Kossuth utcába, amerre az asszony igyekezett. Megszólalt a déli harangszó. Szatyrát áttette bal kezébe, majd jobbával gyors mozdulattal keresztet vetett magára. A szemből érkező, öltönyt viselő középkorú férfinak nem tűnt fel a mozdulat, mivel az asszony keze továbblendült, és kendője alatt hajába túrt. Néhány lépéssel az elhaladó férfi mögött két kockás pulóveres fiatalember állt a templom tornyát figyelve. Úgy tűnt az asszonynak, hogy a turistáknak öltözött férfiakat – a magasabbik nyakában egy fényképezőgép him-

bálódzott – nem a város nevezetességei érdeklik, hanem az előbbi öltönyös férfit figyelik éppen.

Elért a sarokra, de nem tekintett a háta mögé, hanem lendületes léptekkel befordult a mellékutcába. Ott meglepetten vette észre a házuk előtt várakozó fekete autót. Amint a lépcsőre tette lábát, nagyot csapódva nyílt ki a bérház bejárati ajtaja, s egy szürke öltönyös férfi lépett ki rajta. Tekintete találkozott a mogorva képűével, majd megdöbbenve látta, hogy a Karcsi fiú, a másodikon lakó Szolnokyék legnagyobb fia megbilincselve halad egy szorosán mellette lépkedő férfi mellett. Az asszony a korláthoz lépett, erősen megmarkolta. A fiút betuszkolták a gépkocsiba, mely aztán hangos motorzajjal elindult. Tudta, hogy a fiú papnövendék volt, s hogy nem oly rég bezárták a szemináriumot, s hogy éppen állást keresett. Lassan elengedte a korlátot, és belépett a bérház ajtaján. A második emeletre vezető lépcső fordulóján haladt, amikor a Szolnokyék lakásából éppen kilépő férfi rekedtes hangját hallotta:

– Jól tette, uram, hogy jelentést tett a titkos papszentelésről. Ahogyan az imént már említettem, majd hivatalos értesítést kap fia további sorsáról. Tudhatja, hogy a népi demokrácia megdöntésére irányuló cselekedeteket meg kell torolnunk.

Laza karlendítését fejmozdulata követte, miközben

megindult lefelé a lépcsőn. A harmadik emeletre igyekvő asszony már túljutott a lépcsőfordulón, de néhány lépést tett visszafelé, és megvető tekintettel nézte a lakásajtójukat gyors mozdulattal becsukni igyekvő apát.

Kósa Márta

Megbocsátás

Földig lehajló vén korhadó ágak takarnak el
csendhonunk útvesztőjében sehol sem talállak
észrevétlen elfutott évek
vak kanyarulataiban vétettünk irányt

kezünk
ha
összeért is
tilalmak
tébolyult szorításában fuldokoltunk
évtizednyi álomölelés
szélfúttá hajnalok
vad riadalma
itt van velem
neki szólhat a dal
ma
sebek
sóhajok
álmodba törleszkedő édes képek
feléd lépek
hangom hallhatod

semmit színező órák
mikor a múltvágy szorongat
bódít

nincs irgalom
foglyok vagyunk
titkos mondatok vértolulása rémít
ki nem mondható szavak
hangtalan sikolyból sejtünkbe áramló fájdalom
fáradt szerelem
csapdánkon rést nem találunk
minden veszni hagyott percet mégis
megbocsátunk

szurkos éjszakákon hozzád indulok
pihenjen kezem
bűnvádtól sajtó léterhes válladon.

Kovács F. István

Fázom!

Járom a dérlepte partot a hajnali fagyban,
Reccsen az ablak a tócsán a léptem alatt.
Testemet lágy burok védi a téli hidegben,
De fázik a lelkem, mert elvetted álmaimat.

Járom a rétet az illatos, enyhe tavaszban,
Hol szorgos kis dolgozók végzik a munkájukat,
Gyűjtik a nektárt a virágok rengetegében,
De fázik a lelkem, mert elvetted álmaimat.

Járom a kertet a tobzódó rózsalugasban,
Izzik a nyár heve, delelőn tombol a nap.
Fénylik az arcom, és veríték fürdeti testem,
De fázik a lelkem, mert elvetted álmaimat.

Járom az erdőt a rőt színű őszi avarban,
Alkonyra készül a szellő a bokrok alatt.
Langyosan megsimít, s csendesen kíséri léptem,
De fázik a lelkem, mert elvetted álmaimat.

Kreischer Nelly

Illúzió voltál

Illúzió voltál, valóság börtönébe zárva.
Szerelem-palástban vergődtél velem.
Tegnap levetetted, súlyos lett neked.
Pusztítottad, hogy élj. Azt hitted, lehet.

Romboltál falat, eltéptél ezüstháló szálakat,
és pőre önmagad lettél hirtelen.
Semmisítve tagadtad a szerelmet.
Te is tudod, ezt én nem érdemeltem.

Illúzió voltál csak nekem. Ma lettél hirtelen
súlyossá lényegült, fájó valóság.
Lét-nemlét határán billegő voltál.
Vétkezőm, kezed engedte az Úr már!

Dermeszt a tény: ez lett jól megérdemelt büntetésed!
Ám én megbocsátom a bántásokat,
s odatartom, ha kell, másik arcomat.
Kérlek, miattam ne büntesd, ó, Uram!

Kérlek, Uram, vigyázd még esendő, hűtlen kedvesem.
Fogd újra, s tartsd soká erősen kezét!
Add, Uram, élhesse tovább életét,
melyet megbocsátó szeretetem kísér.

Kreischer Nelly

Harag

Mária az éjszakai virrasztástól és a délelőtti hallottaktól fáradtan tért haza. Útközben gondolatai szerteszéledtek, és képpé sűrűsödtek, aztán megint szétesetek, és már más kép formálódott, s egyre több régi beszélgetésnek lett hirtelen értelme. Elgondolkodva lépett a házba. A padlásról kőműveskalapács kopácsolása hallatszott, majd elhalt a zaj. Kíváncsian ment fel a létrán, körülnézett a félhomályban. Távolban a befejezett oromzatfalnál ült a férfi görnyedten, elmélázva, arcán megfejthetetlen vonásokkal. Fölötte az utolsó téгла befaragva, eltűnt az rés, ahol az őszi szél befújhatott. A nő indulatosan felcsattant:

- Hol is voltál éjszaka, hajnalig?
 - Dolgoztam – hangzott a lakonikusan.
 - Hol? A pontos címet szeretném, akarom!
 - Bent a rádióban – szólt csendben.
 - Hazudsz! – hörögte a nő, szemei szikráztak. – A rádióból jövök, megtudtam, tegnap és minden nap is öt órakor már nem vagytok bent a barátoddal. Merre jársz naponta éjfélelégig?
- A férfi arca megrándult, egy grimasz suhant át rajta, szeme mint verembe esett állaté ugrált, kiutat keresett ebből a helyzetből. Félt.

Félt a hangoskodástól, a veszekedéstől, a tények feltárásának lehetőségétől, az igazságtól. Hallgattott, nagy sokára szólalt csak meg:

– Ne kezd megint. Tudod, hogy minden fillérre szükség van.

A nő csak sorolta a szemrehányásokat, de a férfi bezárkózott, és mindenből csak kaotikus zajfoszlányokat érzékelt. Reccsent a létra, a nő eltűnt, ő pedig fellélegzett. Mária a szobába érve becsapta az ajtót, átöltözött a következő munkás műszakhoz. Igen, kell a pénz az építkezés további folytatásához, anyagvételre: csempe, burkolólap, festékek, ragasztók, parketta, villanszerelés, tapéta... Istenem, mi minden is kell még! Már hat éve építkeznek, és meddig tart, befejezik egyszer? Mennyi is a már a gyűjtögetett pénzünk? Durva számítás szerint hetvenezer forint. Még anyu eladott házából is lesz a jövő a hónapban tízezer, és fizetésenként ha ennyit el tudunk spórolni, meglesz a százezer, amiért már lehet vásárolni, és akkor a fuvardíj is megéri.

A szekrény legfelső polcának jobb sarkába nyúlt, ahol a pénzes dobozka volt. Elővette, ebben tartották a pénzt és az „ékszereket, aranyakat” is. Karikagyűrűk anyutól, aputól és a övéik is, kis aranylánc, fülbevalók és három papírvékony medálka.

A kis fémkazetta üres volt, sem ékszert, sem pénzt

nem látott benne. Máriát az ájulás környékezte, sikolya rekedt hörgésként hatott, kibotorkált a szobából, felvonszolta magát a létrán, erősen kellett kapaszkodnia, hogy le ne szédüljön, forgott vele a világ. Felért, és a férfire nézve elszabadultak indulatai. Ökölrel verte az értetlenül bámuló férfi mellét.

– Tolvaj disznó, hol a pénz, az ékszerek? – Süket csend, hosszú hallgatás következett.

– Kölcsönadtam – hallatszott valahonnan a távolból, de alig jutott el Mária tudatáig. Ködfüggöny borult rá, köré, tervezett jövőjüket romhalmazzként látta maga alatt, a kilátástalanság tátongó szakadékként mélyült mellette. Lelke egy pillanat alatt sivár, üres lett, majd alattomosan kúszva betöltötte a mérhetetlen gyűlölet. Eszeveszett dühöt érzett. Tekintete a lábánál fekvő kőműveskalapácsra tévedt... ösztönösen nyúlt érte, gondolataiban nem öltött alakot a cselekvés, de szemében őrült láng lobbant, nincs értelme tovább semminek...

Ütött volna, de a férfi gyorsabb volt. Kalapáccsal kezében függén mászott le a létrán. Sporttáskájába gyúrte ruháit, és a viseltes, malteros munkásruhában elsietett. Barátnőjéhez ment, akihez a pénz és az ékszerek is, és ahonnan soha nem került semmi vissza. A vagyonjogi per négy évig tartott, csúnya hazugságfolyammá duzzadt. Mária ekkor feladta, veszni hagyott mindent.

Májér József

Bocsánatkérés

Bocsánat, amiért élek!
Értéktelen telérek csak ámítják
az acsarkodó ellentéteket.
A hamis gyöngyökkel kirakott rózsafüzért
szüntelen morzsoló kezem
megvétőzza az ép elme akaratát,
és éles tört döf az erőtlen hitem
vergődve vonagló szívébe.
A makacs tudatomat kábító teóriák
sajgó ököllel dörömbölnek
a zátonyon megfeneklett elmém
áthatolhatatlan védőpajzsán.
Azért a lélekharang nekem is szól!
Gyóntatóm elmond értem egy imát,
összegzi a múltat és a mát,
beajánl az Úrnak, de a ficakban
helyet kér a kirekesztettek között.

Még itt vagyok! Bocsánat, de élek!
Csak a mától félek! A törött jogar
a veszett hatalom örök siráma.
Hálátlan utódaim már ássák sírom,
bár még erővel jól bírom,
de ha ők elvárják, belefekszem.
Szűk már a földön a helyem.
Arcom a tenyerembe temetem,
hogy ne lássam gyermekeim gyűlöletét,
hogy észre se vegyem, kihaltak
szemükből a szivárvány, a tarka rét.
Hasztalan tekintek a világba szét,
utamat állják köves, zord hegyek,
erőm fogytán, arra nem megyek.
A mocsár felé veszem az utam,
s a lúp lidércei közé merülök.
Bocsánat, amiért közöttetek élek!
Feloldozást senkitől sem kérek,
mert akaratom ellenére születtem,
és egy életem át csak keseregtem.

Novákovics Jánosné

Édesapám

Ezt a szót még ma sem tudom kimondani úgy, hogy lelkem ne sajogna a fájdalomtól, hogy szemem ne homályosodna el a könnyektől, hogy szívemet ne marcangolná a vád, hogy hagytam elmenni, a düh, amely néha szétfeszíti a mellkasomat, hogy valamit elfelejtettem, valami nagyon fontosat kihagytam, hogy nem tettem meg mindent érte, amit csak lehetett, hogy a felét sem adtam vissza annak, amit tőle kaptam.

Apám egyszerű munkásember volt. Élete küzdelmek, kihívások, csaták sorából állt, de ő soha nem volt megalkuvó, beletörődő – az életről alkotott filozófiája, életszeretete és hite abban, hogy minden rosszból valami jót lehet kovácsolni, és azt a magunk javára lehet fordítani, ezt nem is engedte volna.

Élete a munka volt. A második elemi befejezése után dolgoznia kellett: szegény család, sok gyerek, kellett a pénz. Korai felnőtté válásáról is úgy mesélt, mintha pillét kergetett volna a vadvirágos réten, vagy mintha a játéktól kifáradva, a zöld fűben lustán elheverve a kék égen úszó felhőket kellett volna csak figyelnie.

Tizennyolc éves volt, mikor kitört a háború. Munkaszolgálatra vitték. A „málenkij robot” eleve-
nen élt benne, az emlékezés gyertyája sohasem
tudott csonkig égni, a láng sohasem tudott ki-
lobbanni. A szegedi Csillag börtön, mint gyűjtőhely,
a túlsúfolt marhavagonok, három év Szaratov: a
kegyetlen, csontig hatoló hideg, az éhezés, a sok-
sok ember értelmetlen halála, a kiszolgáltatottság
mély nyomokat égetett lelkébe, de ha kérdeztük,
és ő mesélt nekünk az átélt borzalmakról, a já-
tékoság ott bujkált szavaiban:
– Sikerült kicseleznem a Halált, rajtam ugyan nem
élezhette kicsorbult kaszáját!

Amikor félig vakon, fagyott ujjakkal, csont-bőr so-
ványan, rongyosan, de élve hazavergődött, meg-
nőszült, családot alapított. Majd megszülettem én,
és pár év múlva a húgom, megint csak a munkába
vetette magát. Túlórázott, maszekolt, hogy ne-
künk, gyerekeinek mindent előteremtsen, hogy ta-
nulhassunk, bennünk látta elérhetetlen vágyainak
megvalósítóját. Ha volt pár szabad perce, filléres
könyveit olvasgatta. Ő tanított meg bennünket a
könyvek, az irodalom szeretetére, az olvasás gyö-
nyörűségére. Életében legbüszkébb arra volt,
mikor kezébe tettük tanári diplománkat, és ő fűnek-
fának eldicsekedhetett velünk.

Az idő azonban gyorsvonatként robogott. Tavaszra rügybontogató tavasz, télre fehér, hókristályos tél következett, és lassan, mint ősszel a dér, az ő haja is ezüstösen csillogott, megöregedett. Közben mi is kiröppentünk a családi fészekből saját jövőnket építgetve.

Amikor édesanyánk meghalt, egyedül maradt a családi házban.

Hiába könyörögtem, hogy költözzön hozzám, dacosan csak ennyit felelt:

– Csak nem gondolod, hogy itt hagyom a házat egyedül!

Ahogy szálltak az évek, a hónapok, és ahogy az öregeknél lenni szokott, egyre több nyűg és nya-valya vette elő.

– Orvoshoz kéne menni! Lehet, hogy gyógyszer kéne szedni! – győzködtem.

– Ne nézz bolondnak! – mondta. – Csak nem gondolod, hogy magam megyek a vágóhídra! Más se kéne, minthogy kórházba dugjatok! Onnan többet úgysem jönnek haza! – És hogy nyomatékot adjon mondókájának, öklével az asztalra ütött.

Dühös voltam, haragos. Nem értettem, hogyan válhatott ilyen makacs vénemberré! Hiába veszedkedtem, hiába kérleltem, nem hatottam rá. Később, mikor már öt méter megtétele után levegőért kapkodott, és le kellett ülnie, azt hittem, belátóbb lesz, és szót fogad. De nem így történt.

Egy rosszullet kellett ahhoz, hogy makacssága megtörjön, és amikor már ő is érezte, hogy ez nem játék, akkor kórházba került. Kivizsgálták, beállították gyógyszeres kezelését.

Megnyugodtam. Újra eltelt pár év. Sokszor erős légszomjjal küszködött.

– Orvoshoz kéne menni – mondtam. – Lehet, hogy új gyógyszer kellene – próbáltam megmagyarázni azt, amit már előre tudtam, hogy lehetetlen.

– Itt fejezd be a nyavalygást! Már megmondtam, nem megyek sehová! – és villogott a szeme a méregtől.

Olyan lettem, mint egy harci kakas, felfújtam magamat. Veszekedtünk, kiabáltunk egymással, de megint csak ő győzött. Sírtam, zokogtam tehetetlenségemben, de a szívem legmélyén valahol megértettem őt.

Nyolcvanöt éves volt ekkor, már nem akart mást, csak nyugalmat maga körül, nem akart testéből innen-onnan kilógó csövekkel feküdni, nem akart tűt vagy sebészkezt látni. Minek? Hiszen már eleget élt, csak a saját ágyában szeretett volna meghalni.

Pár nap múlva megcsörrent a telefonom. Húgom hívott:

– Apu nagyon rosszul van, gyere azonnal.

Visító mentőautó, sürgősségi osztály, infúzió. Diagnózis: tüdőrák.

Akkor még nem tudtuk, hogy csak három nap... csak három nap az, ami az élethez köti.

Húgommal felváltva ültünk betegágya mellett. Egyetlen percet sem akartunk nélküle eltölteni, és ha már menni kell, ne egyedül lépjen az ismeretlen útra, legyen valaki mellette, érezze, hogy fogjuk a kezét.

A harmadik napon már nem volt öntudatánál. Ültem az ágya mellett, beszéltem hozzá, de nem válaszolt. A kórterem néma csendjében reszketve figyeltem, ahogy azért küzd, hogy roncsolt tüdejébe egy kis levegőt préseljen. Odakint tavasz volt. Már levelet bontottak a fák, és friss virágillatot söpört a szél a szobába. A nap is bekukkantott néha az ablakon, vékony fény-karjával megcirógatta apám sápadt arcát, de ő ebből már semmit sem érzett. A tavasz neki már semmit sem jelentett.

Ahogy néztem őt, rettentő bűnvád fészkelte magát lelkembe. Szégyelltem magamat, hogy annyit veszekedtem vele, hogy haragudtam rá. Nem bánítani, hanem örülni kellett volna, hogy van, hogy velem van, hogy még velem lehet!

Ha tudtam volna!

De már késő!

Már csak abban reménykedhetek, hogy megbocsátja vétkemet, önzésemet! És vajon én meg tudok bocsátani magamnak azért, hogy a féltés,

az aggodás vezérelt?

Míg magamban vezekeltem, édesapám szép csendesen elillant mellőlem. Keze a kezemben elernyed, már nem éreztem benne az erőt, mely minden érintésében benne volt.

Meghalt! A fájdalom megbénított. Tompa ürességet éreztem, a gondolatok homályosan kavargtak a fejemben, és csak annyit tudtam világosan, hogy el kell engednem!

Szabó I. Valéria

Kupin tata

A reggel még a harmat hűsítő frissességére emlékezett, de a száraz, poros utca már magában hordozta a nyári délutánok fülledt forróságát, pedig még delet sem ütött az óra. A deszkakerítések mögött láthatatlanul tettek-vettek az emberek: etették állataikat, ebédet főztek, művelték kertjüket, kint kapáltak a szőlőskertekben vagy a földeken. A keresztben húzódó országút irányából csak néha tűnt fel járókelő: egy fiatal nő, aki szatyrával a sarki boltba fordult be, egy cingár gyerek, aki kannájával az ártézi kútra tartott, egy idősödő férfi, aki a kerékpárvázhoz kötözött kaszájával a földekre igyekezett.

Az utca egykedvűen élte életét, pedig az elején, ahol a földút alól, az árokból kifolyó víz kis medencévé szélesedett, idilli képben gyönyörködhetett volna. A víztükör felett pillangók százai repkedtek sűrű tömegben, mint egy, magát a földön felejtő, körvonalát képlékenyen változtató felhőfoszlány. A fehér raj közepén hét év körüli kislány ugrabugrált a sekély vízben, alakja beleolvadt a körötte rajzó pillangók sűrűjébe, csak napbarnított vékony lábai, a lepkék után kapkodó karjai és derékig érő, repkedő sötét haja vált ki a

fehérségből, nagy fehér masnijával maga is óriás pillangónak tűnt a lepkék között. Két tenyerét találmomra összecsapta, rászorította a csapdába esett lepkékre, majd kiengedte őket, és ezt ismételte újra és újra, bosszankodva, hogy az ostoba állatok még csak nem is próbáltak kitérni az útjából és elmenekülni. Most megint belemarkolt a raj sűrűjébe, aztán kezét összezárta, és hirtelen kifutott a fehér lepkefelhőből.

Zsákmányával a sarkon lévő ház felé tartott, és a mozgástól kihevülve huppant le a falócára Kupin tata mellé, aki – mint minden nap – most is kint üldögélt a ház előtt. Mozdulatlanul nézett maga elé, fehér bajusza alatt ernyedten lógott pipája a szája sarkából, távolba révedt tekintete réges-régi fekete-fehér filmet vetített egy belső vászonra, aminek jeleneteit úgy rágcsálta, mint mások szájukban a bagót. Talpig feketében volt, kalapot, zakót, combrészen bő, térdnél szűkülő csizmanadrágot és fényesre tisztított, hosszú szárú csizmát viselt. Csak a nyakánál kigombolt fehér inge vált ki az alakjából, üdítő foltként a napfényes, nyári időben. Öltözete rég hozzánőtt, és olyan természetességgel viselte, mint a puli a fekete bundáját, a legnagyobb forróságban sem jelent meg verejtékcsepp a homlokán.

Egy ideig szótlanul üldögélt egymás mellett a gyerekek és az öregember. A kislány a lábát lóbálta és

időnként belekukucskált összezárt tenyerébe.

A csendet végül Kupin tata törte meg, nem fordulva a lány felé, csak úgy magának beszélt.

– Jó meleg van, de Taljánországban sokkal melegebb volt. Ott még a tojás is megfőtt, ha betettük a homokba.

A kislány hallgatott, nem nézett az öregemberre, csak lesütött szemmel lóbálta tovább a lábát. Nem sokat tudott a tojásfőzésről, de Taljánországról már hallott a János vitézben. Ez volt az egyik kedvenc diafilmje, a másik A tizenöt éves kapitány. Korán megtanult olvasni, még iskolakezdés előtt, és anyja, aki a történetekbe beleélve magát, szépen és kifejezően olvasta fel a filmkockákhoz tartozó feliratokat, már egyre gyakrabban engedte át neki a felolvasó szerepét. A kislány először még izgult, hogy az övé sikerül-e olyan jól, mint az anyjáié, főleg hogy a szoba megtelt a szomszédból és az utcájukból érkező felnőttekkel egy-egy vetítés alkalmával. De a félelme alaptalan volt, beleéléssel olvasta a szöveget, ahogy az anyjától hallotta, és a folyékony szövegmondással sem volt gondja, mert szinte fejből emlékezett arra, amit fel kellett olvasnia. Anyja néha rá is szólt, hogy lassabban olvasson.

Közben a lócán középük ült a csend, amit aztán Kupin tata rosszkedvűen szakított meg:

– Látom, te lány, nem hiszel nekem, pedig úgy volt

az, ahogy mondom. Ott Taljánországban megfőtt a tojás a homokban.

Nem akarta megbántani Kupin tatát, de az öreg unszolására már elhallgatni sem tudta kételkedését. Kelletlenül és szégyenlősen nézett fel az öregemberre.

– Kupin tata, Taljánország csak a mesében létezik, a János vitézben van – mondta, és tenyerét kinyitva nézett a víz felé elröppenő pillangók után.

Az öregember meglepődve kapta fel a fejét, és szúrósan nézett a lányra. Arra számított, hogy az majd a tojásfőzésben kételkedik, de hogy Taljánországban?

– Pedig van az bizony, ott voltunk mi a fronton Taljánországban – makacskodott tovább.

A gyerek csendben maradt, kicsit illedelmesen várt, majd felállt a padról, és tovább futott játszani.

Sok év telt el, Kupin tata régen nem ült már a padon. A lány még mindig beleborzongva emlékezett vissza az uborkás üvegre, amit Anna néni, Kupin tata lánya a gyógyszertárban vett, és mutatott meg neki, a benne mászkáló undorító állatokra, a piócákra, amit az öreg hátára ragasztottak, hogy szívják a vérét, az gyógyította. Aztán már a piócákra sem volt szükség, és az üresen maradt lóca is hiába várta gazdáját a kapu előtt.

A lány még gyakran látta őt. Eleinte nappal is, ké

sőbb már csak este a sötétben, amikor elhaladt a házukat a szomszéd házzal összekötő keskeny, fadeszkás kerítés mellett. A kerítés fölött a két fal közt tátongó sötétséget az öreg hatalmas mellportréja töltötte ki, óriási filmkockába merevedve nézett le rá fekete zakójából kivilágító fehér ingével, sápadt arcát lezáró fekete kalapjával, néha szomorúsággal a szemében, néha szúrósan, ez biztosan Talján- ország miatt van, gondolta ilyenkor, és még jobban szaporázta lépteit, hogy mielőbb megszabaduljon a nyomasztó jelenéstől.

Még sokáig kísértette Kupin tata. Aztán egyszer csak ez is megszűnt, és éppen Taljánország vetett neki véget. A lány az Italian szó angol kiejtését gyakorolta, gondosan a második szótagot hangsúlyozva, eltérően a magyar nyelvtől, ahogy a tanár magyarázta az órán. Ahogy így kiejtette a szót, egyszerre csak hangosan felkiáltott meglepetésében, mert az kimondva pontosan megegyezett a Talján szóval! Akkor hát az öreg Kupin tatának igaza volt, Taljánország Olaszország, és nem csak a mesében létezik!

Aztán ahogy egyik éjjel hazafelé tartott a klubban rendezett táncos mulatságból, Kupin tata kerítéséhez már felkészülten érkezett. Megint megjelent az öreg, ahogy szokott, de a lány most nem sietett el mellette, hanem ravaszkodva megállt, és

szembefordult a feléje tornyosuló portréval, amely most egykedvűen szomorkás volt. Egyenesen belemondta a sápadt arc közepébe:

– Kupin tata, igaza volt! Létezik Tajánország, most már tudom. Tanultuk az iskolában. Majd elmegyek egyszer oda én is, és tojást fogok sütni a homokban!

Az öreg portréján alig kivehető mozgás suhant át. A szeme! Mintha ravaszkásan megcsillant volna, mielőtt végleg eltűnt.

– Ugye, te lány! Én megmondtam!

Tarnócziné Barabás Irén

Szomszédék

Augusztusi kora délután volt. A nap még minden erejét bevetve tűzött, tovább égette a kerítésünk és az utcafront közötti domboldal kóróvá szárított füves területét. Öcsémmel ott játszottunk abban a boldog tudatban, hogy még van hátra két hét az iskolakezddésig. Már hazacipeltük a nyár talán utolsó dinnyéjét, amelyhez két gyermek teljes erőbedobása kellett, hogy a hálós cekker két fülét fogva, ne a földön húzzuk haza a tízkilós monstrumot.

Könnyű kis nyári ruhám összefogtam magam előtt, öcsém rövid nadrágja a lehető legjobban felgyűrve, hogy ne zavarjon nagy figyelmet igénylő játékunkban. Guggoltunk a domboldalon, ahol a lejtőn való biztos megállás már megszokott volt. Nem először játszottunk így. A játék azonban már tényleg nagy figyelmet kívánt. A nyári nap melegétől megolvasztott kátrányból kis golyókat gyúrtunk, és rátapasztottuk egy talán harminc centi hosszú bőrvarró cérna végére. Nagyapánk cipész volt, tőle csentük el ezt a kincset. A domboldal tele volt kétfilléres nagyságú lyukakkal, benne lapultak azok a pókok, amikre vadásztunk.

A cérna végén lógó kis kátránygolyókat belógattuk

a lyukba, és a nyugalmutat féltő pókok mérgesen beleharaptak, aztán nem tudták mindjárt engedni. Ha ügyesek voltunk, és megéreztük a cérna rezdülését, nem túl gyors, de határozott mozdulattal kirántottuk a pókot, és tanulmányozni kezdtük. Voltak igen méretes példányok, alig férték ki a lyukon.

Így töltöttük az időt, amikor a sarkon megjelent az utcánk végében lakó Balácsi bácsi. Nem először láttuk így őt, hiszen majdnem minden nap más és más időpontban jött haza. Néha énekelve, mindenkit megszólítgatva, máskor csak nehezen, bizonytalanul lépkedve, attól függően, mikor érezte azt, hogy most már igazán haza kellene menni. A kocsma nem volt messze tőlünk. Most a nagy meleg igencsak megviselhette őt, mert fáradtan leült a kertből az utcára vezető lépcsőre. Nézett bennünket, aztán oldalra dőlve elszunyókált. Jöttek arra mások is, akik a falu messzebbre lévő részében laktak, néhányan próbálták lábra állítani, hogy hazakísérjék, de nem sikerült. Egyszer aztán valaki szólt a feleségének, hogy vigye haza az urát, mert a nagy melegben még valami baja lehet. Meg is jelent az asszony, kezében sodrófa. No, nem azért, hogy fenyegetően lépjen fel, hanem lisztes ujjain látni lehetett, hogy éppen tésztát gyúrt. Haja takarosán kontyba összefogva, előtte kötény. Odalépett a férjéhez, és költögetni

kezdte.

Balácsi bácsi nagy nehezen megmozdult, nyújtotta a kezét, fel akart nézni, de feje állandóan visszacsuklott. Egyszer csak megszólalt fátyolos hangon, de azért jól érthetően:

– Én Balácsi vagyok, és Ön kicsoda?

A nénit erre elfutotta a méreg, és hirtelen felrántotta ülésből az urát. A sodrófát odaadta a férje kezébe, hogy rátámaszkodhasson, másik oldalról megtartva elindult vele hazafelé, közben hallottuk, hogy fojtott hangon azt mondogatja: Gyere csak haza, majd megmondom én, hogy kicsoda vagyok. Látszott rajtuk, hogy nem először fordul elő velük ez a jelenet. Az a „gyere csak haza” mondat csak a szomszédok miatt hangzott el. Már-már meghitt volt, ahogy hazafelé ballagtak, meg-megtántorodva, de összetartozva.

Varga Imre Lajos

Hívás reggel hatkor

A sötét lombú, terebélyes öreg égerfák úgy fogták körül a szürke, egyemeletes épületet két oldalról, mint a fekete ruhás koporsóvivők. A kopott, hulló vakolatú épület egy megyei kórház hátsó végében búj meg. Ez az épület adott helyet a kórház krónikus belosztályának, annak az utolsó stációnak, amelyből már nem vezet út vissza az élet normális világába. A szerencsésebbek kapnak még egy kis haladékot, egy-két évnyi reményt, de többségük az örökkévalóságba távozik. Naponta néha többször is, a teherliften át két ápoló által húzva vonva lehozzák azt a furcsa, domború bádoggfedéllel ellátott kocsit, amely egy ember siralmas maradványát, élettelen testét rejt.

Távolabb, a betonkerítéssel határolt területen, még néhány hasonló állapotú, de általában gazdasági feladatot ellátó építmény húzódott. A kerítésen túl két alig használt iparvágány rozsdás sínszálai kanyarogtak a hajdan jó hírű, azóta lebontott cukorgyár, valamint a hasonló sorsra jutott kénsavgyár felé. Talán két évtizede is lehet annak, hogy utoljára használták. A sínek között méteres gaz nőtt, amely évről évre ott rohadt el senkitől sem háborgatva, egy-egy kiadós eső után

mocsárszagúvá változtatva a levegőt.

A kórház főkapujától a gazdasági épületekig széles, aszfaltos út vezetett. Mellette kavicsos gyalogösvény kanyargott, hol megközelítve, hol elhagyva az út nyílegyenes vonalát. A krónikus belosztály épületét elérve az ösvény meredek szögben megtört, és átvágva két kopott pad között elérte az épület bejáratát. A látogatók ezt az ösvényt használták általában, mert az aszfaltos úton rendszerint élénk forgalom zajlott, főleg a reggeli órákban.

Látogatni kilenc órától lehetett. Ilyenkor átmenetileg megtelt az ösvény. A vasútállomásról érkező autóbusz meghozta a különféle kórházi osztályokra igyekvő embereket, köztük azokat, akik abba a reménytelen, szürke épületbe igyekeztek. A látogatáshoz még korán volt. Az említett épület előtt a fák alatti füves téren két ember dolgozott olyan tessék-lássék módon, sűrűn megállva, mintha isten tudja, milyen megfeszített igénybevételnek lettek volna kitéve. A forró nyári hőségtől szenvedő fák által elhullajtott, korán sárguló leveleket gereblyézték és gyűjtötték egy jelentéktelen halomba. A fiatalabb, annak ellenére, hogy a tőle pár méterre levő falon jól láthatóan felirat hirdette, hogy a kórház területén tilos a dohányzás, vadul fújta a füstöt, amely a mozdulatlan levegőben kékes felhőként lebegett körülötte, és képtelen

volt eloszlani.

Bartus telefonhívásra érkezett. Margit főnővér, akivel -- mióta anyja ott fekszik az osztályon – állandó kapcsolatban volt, felhívta, hogy Udvarhelyi főorvos úr szeretne vele sürgősen beszélni. A nővér Bartus kérésére rendszeresen tájékoztatta őt időse és már egyre inkább magatehetetlenné váló édesanyja állapotáról. Sokáig úgy látszott, van remény a felépülésre, és a férfi a jó hírek hallatán igyekezett hálóját kifejezni a nővérnek és a kezelőorvosnak egyaránt. A nővér egy héten egyszer mindig a megbeszélte esti órákban hívta, de most szokatlanul kora reggeli órában érkezett a hívás. Bartus zaklatott kérdéseire a nővér nem tudott vagy nem akart válaszolni. Makacsul csak azt hajtogatta, hogy a főorvos úr személyesen szeretné informálni. Kérte, siessen, ha tud, mert Udvarhelyi doktor a szabadságáról jött be, és délután már el kell, hogy utazzon. Bartus megígérte, hogy a délelőtti folyamán ott lesz. Úgy döntött, kocsival megy, ezt gyorsabbnak ítélte, mint a hónapok óta megszokott, szigorú menetrend szerinti vonatozást. Vezetni igazán sohasem szeretett, az autót ritkán használta, szívesebben ült vonatra, elviselve annak minden kényelmetlenségét, és mindezt nem csak takarékosági okokból tette.

Két feszült órába telt, mire a reggeli csúcsidőben a kórházig jutott. Kocsiját a parkolóba hagyta, de

olyan szétszórt volt, hogy kétszer is visszafordult megnézni, hogy jól zárta-e be az ajtókat. A jól ismert kavicsos ösvény is mintha megnyúlt volna, irgalmatlanul hosszúnak tűnt. A lépcsőház bejárati ajtaja már nyitva volt, a friss takarítás vizes foltjai tompán fénylettek a lépcsőfokok kövén. Bartus az emeletre igyekezett. A folyosón halomba rakott szennyes ágyneműt, üres tálalókocsit, kerekesszéket, falnak támasztott hordágyat kerülgetve araszolgatott a nővérszoba felé. A négyes számú szoba előtt ugyanúgy, mint mindig, kinn ült egy kis öregasszony, akit minden bennfentes csak Rózsikának szólított. Rózsika mindenkitől, látogatótól, nővértől, betegszállítótól megkérdezte: Kihez jött? – de a válaszokat, ha egyáltalán válaszoltak neki, mintha nem hallotta volna, ismételten ugyanazt és ugyanazt kérdezte. Amikor Bartus először járt ott, készségesen válaszolt, de később már figyelmen kívül hagyta Rózsikát, és igyekezett minél hamarabb elhaladni mellette.

Az anyja a folyosó végi kórterem egyes ágyán feküdt. Az ablakok sötétítő függönyét behúzták, védelmül az egyre harsányabb délelőtti napfény ellen. Ettől a teremben enyhe félhomály lett. A frissen feltörölt műanyagpadlóról diszkrét fertőtlenítőszer-illat szállt a magasba, összekeveredve azzal a sajátos szaggal, olyan keveréket alkotva, ami ezeket a sokágyas kórtermeket olyan visszataszít-

tóvá teszik. Amikor belépett, látta a főnővért anyja ágya mellett. Éppen az állványon odaállított infúziós tasakot cserélte. Az anyja aludt. Mélyen, alig lélegezve. Bartus döbbenten nézte, az alig egy hét alatt annyira megváltozott, megvékonyodott arcot, amelyen ezer ráncba gyűrődött a sárgás, pergamenszerű bőr. Ahogy odahajolt, hogy megcsókolja, az asszony felébredt. A szemét tágra nyitotta, és merőn nézte a fiát. Valamit mondani akart, de csak valamiféle tompa dűnnyögés sikeredett, azután újból elaludt. A főnővér intett Bartusnak, és kihívta a folyosóra, de ott csak annyit mondott neki, hogy a főorvos úr várja az irodában, és őt nyomatékosan arra kérte, ha megérkezik, azonnal küldje hozzá.

Udvarhelyi doktor félelemeleti irodájában hellyel kínálta Bartust, és rögtön a tárgyra tért. Elmondta, hogy minden lehető megtek, de hát a kor, az állapot olyan, hogy el kell fogadni az elkerülhetetlen véget. Ezért is üzent érte.

– Néhány nap, esetleg egy hét – mondta elgondolkozva –, a szervezet már az utolsó tartalékait éli fel. Fel kell készülni, Bartus úr, itt már nincs mit tenni – tette hozzá, miközben az ajtóig kísérte, és amikor az át akarta nyújtani neki az előkészített borítékot, az orvos finom, elhárító mozdulatot tett a kezével.

Bartus úgy ment vissza a kórterembe, mint egy al-

vajáró. Az anyja aludt, az infúziós tasak már majdnem kiürült. Sokáig nézte a megfáradt, ezerráncú arcot, de nem akarta felébreszteni. Csendben kiment. Érezte, talán ez a látogatás volt az utolsó. A folyosón és a lépcsőházban most nem találkozott senkivel, és ahogy kilépett az épületből, az éles délelőtti fénytől könnyes lett a szeme.

TARTALOM

Előszó (Daróci Lajosné)	3
Tarnócziné Barabás Irén: Egyedül	6
Díjazott pályaművek:	
Kovács F. István: Eszter.....	9
Nagyszalóki András: Favellakótelep.....	18
Kósa Márta: Megbocsátok	19
Szekér Gizi kerámiaja	21
Gárdon Ágnes: Emlékezés a visszatérőkre.....	22
Kurdi István: Velence	24
Májfer József: Virágszirmok	25
Ács József Ferenc: 1956. október 23.	26
Varga Imre Lajos: Ez is megtörtént egyszer	27
Szirják Györgyi: Szenvedés	34
Őri Eszter: Anika	35
Molnár Göb Zoltán: Z generáció.....	44
Lovrics Rebeka: A harag hahotameséje	45
Ács Valéria Mária: Állat alakú ivóedény	48
Szigetvári Zsófia Petra: Bandi	49
További kiemelt pályaművek:	
Gárdon Ágnes: Olykor.....	54
Habos László: Bűnök	55
Habos László: Apja bűne.....	59
Kósa Márta: Megbocsátás	63
Kovács F. István: Fázom!	65
Kreischer Nelly: Illúzió voltál	66

Kreischer Nelly: Harag	67
Májfer József: Bocsánatkérés	70
Novákovics Jánosné: Édesapám	72
Szabó I. Valéria: Kupin tata	78
Tarnócziné Barabás Irén: Szomszédék	84
Varga Imre Lajos: Hívás reggel hatkor	87

Szöveggondozás - lektorálás:
Daróci Lajosné

Hátlapon:
Kósa Márta verséből

ISSN: 2063-7039

Nyomda: Progresso Print Kft.